



***TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS-
SUUNNITELMA 2024-2028***

SISÄLLYS

Johdanto

- 1. Normikriittisyys Suomen Cheerleadingliiton yhdenvertaisuustyön pohjana*
- 2. Sukupuolen moninaisuus*
- 3. Lasten oikeudet*
- 4. Erityisryhmien tasa-arvo*
- 5. Monikulttuurisuuden edistäminen*
- 6. Ikäryhmien välinen tasa-arvo*
- 7. Syrjintä*
- 8. Toimeenpano ja tiedottaminen*
- 9. Seuranta*
- 10. Suunnitelman päivittäminen ja uusien tavoitteiden asettaminen*

JOHDANTO

Yhdenvertaisuus on yksi Suomen Cheerleadingliiton toiminnan kulmakivistä. Yhdenvertainen ajattelutapa ohjaa koko liiton toimintaa kaikilla toiminta-alueilla. Vuonna 2015 liittohallitus päätti luoda erillisen yhdenvertaisuussuunnitelman tukemaan toimintaa läpileikkaavaa yhdenvertaisuustyötä. Tämä suunnitelma on strategiakaudelle 2024–2028 päivitetty versio vuonna 2015 luodusta alkuperäisestä suunnitelmasta.

Strategiakaudella yhdenvertaisuustyötä tehdään teemavuosien muodossa. Jokaiselle viidelle vuodelle on määritelty yksi yhdenvertaisuusteema, jonka toteutumiseen panostetaan läpileikkaavasti koko toiminnassa määritellyn vuoden aikana. Päämäärä on, että teemavuoden aikana tehdyt toimenpiteet jäävät pysyväksi toimintamalliksi myös teemavuoden jälkeen.

Tämä laajempi Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma nojaa vahvasti strategiakauden mittaiseen vastuullisuussuunnitelmaan, jonka yhtenä osa-alueena on yhdenvertaisuus ja tasa-arvo.

Strategiakauden 2024-2028 teemavuosiksi ovat valikoituneet:

- sukupuolen moninaisuus (2024)
- lasten oikeudet (2025)
- erityisryhmien tasa-arvo (2026)
- monikulttuurisuus (2027)
- ikäryhmien välinen tasa-arvo (2028).

Teemavuodet ovat hyvä jatkumo edellisen strategiakauden teemoille sukupuolten, taloudellisen tasa-arvon, eri ikäryhmien, erityisryhmien ja seksuaalivähemmistöjen yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä monikulttuurisuuden tukemiseksi.

Vaikka edellä mainittujen asioiden edistäminen on erikseen nostettu esiin, suunnitelman kautta halutaan alleviivata yhdenvertaisuuden toteutumista aivan kaikessa liiton ja sen jäsenseurojen toiminnassa.

Yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteena on auttaa Suomen Cheerleadingliittoa ja sen jäsenseuroja tunnistamaan syrjintä, arvioimaan olemassa olevia toimintoja ja käytäntöjä sekä edesauttaa yhdenvertaisuutta edistävien toimenpiteiden toteuttamista ja osallisuuden lisäämistä. Yhdenvertaisuussuunnittelusta ja sen toteutumisen seurannasta vastaa liitossa toiminnanjohtaja.

Suomen Cheerleadingliiton liittohallitus hyväksyi päivitetyn tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman kokouksessaan 11.10.2024.

1. NORMIKRIITTISYYS SUOMEN CHEERLEADINGLIITON YHDENVERTAISUUSTYÖN POHJANA

Normeilla tarkoitetaan mitä tahansa yksilöä määrittävää ja yhteisöä luovaa sääntöä. Yleensä normit perustuvat oletuksiin siitä minkälaisia ihmiset ovat ja minkälaisia heidän tulisi olla. Normit voivat olla syrjiviä: tiedostamattomia oletuksia ja stereotypioita, jotka vaikuttavat henkilöiden tapaan ymmärtää ympäröivää todellisuutta ja muita ihmisiä. Syrjinnän ja kiusaamisen taustalla onkin usein ulkopuolistavat normit, joiden vahvistaminen tuottaa uutta syrjintää.

Normikriittisyys on asenne ja toimintamalli syrjintää vastaan. Normikriittisyydellä tarkoitetaan yhteiskunnassa vallalla olevien normien kriittistä tarkastelua, syrjivien rakenteiden tunnistamista ja pyrkimystä niiden muuttamiseen. Tätä toimintamallia toteutetaan myös Suomen Cheerleadingliiton (SCL) yhdenvertaisuuteen pyrkivän toimintamallin pohjana. Liitossa halutaan välttää suvaitsevaisuus-termin käyttöä, koska termi eikä sen sisältö, kyseenalaista syrjinnän taustalla olevia normeja. SCL:ssa painopiste on etenkin syrjivien rakenteiden tunnistamisessa liiton toiminnassa ja pyrkimyksessä muuttaa niitä. Samaa toimintamallia kannustetaan käytettävän myös SCL:n jäsenseurojen yhdenvertaisuussuunnittelussa.

Liiton toiminnassa ja seuratoiminnassa tavoitteena on inklusiivisuus eli kaikkien mukaan ottaminen ja huomioiminen. Harrastajan, seuratoimijan ja liittotoimijan on tärkeää tulla kuulluksi, eikä tuntea itseään vähätellyksi. Kuulluksi tuleminen lähtee siitä, että harrastajat, seuratoimijat ja liittotoimijat eivät tee oletuksia toinen toisistaan: kukaan ei voi tietää toisen kokemusta, ajatuksia, elämäntilannetta eikä itsemääriteltyä identiteettiä toisen puolesta.

Tavoitteena on, että kaikki kokevat itsensä tervetulleeksi mukaan urheilun ja liikunnan pariin riippumatta sukupuolesta, iästä, etnisestä taustasta, vammasta, seksuaalisesta suuntautumisesta, uskonnosta, taloudellisesta tilanteesta tai muusta yksilöön liittyvästä ominaisuudesta. Edistämme aktiivisesti ja konkreettisesti yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia osallistua cheerleadingiin ja lajin päätöksentekoon sekä lisäämme tietoisuutta yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta.

KONKREETTISET TOIMENPITEET

- Suomen Cheerleadingliiton toimintasuunnitelmiin, vastuullisuussuunnitelmaan sekä toimintakertomuksiin kirjataan oma osuus tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioista.
- Yhdenvertaisuusasioita pidetään esillä vuosittain liiton kaikilla eri toiminta-alueilla.
- Vastuullisuusviestintä on keskeinen osa liiton viestintää. Teemavuodet näkyvät liiton viestinnässä sekä liiton eri tilaisuuksissa.
- Tehdään vastuullisuusviestintää rohkealla ja näkyvällä tavalla. Eri tilaisuuksien ja muunkin viestinnän diversiteettiin tulee kiinnittää huomioita, jotta voimme heijastaa vahvemmin moniarvoista liikuntakulttuuriamme.
- Rikotaan muureja ja tabuja yhdenvertaisuustyössä.
- Keskustelemme avoimesti eri ryhmien osallistumismahdollisuuksista lajiin.

2. SUKUPUOLEN MONINAISUUS

Sukupuolivähemmistöt viittaavat ihmisiin, jotka eivät koe syntymässä määriteltyä sukupuolta omakseen tai joiden sukupuoli, sen ilmaisu ja kokemus eivät vastaa normatiivisia käsityksiä sukupuolesta. Sukupuolivähemmistöihin kuuluminen on itsemäärittelykysymys, ja näitä identiteettejä ovat muun muassa transsukupuolinen, transvestiitti, muunsukupuolinen ja intersukupuolinen.

Transtaustaisella henkilöllä viitataan henkilöön, jonka sukupuoli-identiteetti poikkeaa hänen syntymässä määritellystä sukupuolestaan. Suomessa voimaan tullut nk. translaki säätelee juridisen sukupuolen vahvistamista. Uuden lain mukainen pelkkä sukupuolen oikeudellinen vahvistaminen ei ole kilpaurheilussa riittävä peruste kilpailuoikeuden saamiseksi muussa kuin syntymässä määritellyn sukupuolen mukaisessa sarjassa. Urheilujärjestöjen pitää laatia säännöt ja kriteerit, joiden perusteella määritellään ja myönnetään sukupuolisarjojen osallistumisoikeudet.

[Tasa-arvolaki](#) ja [yhdenvertaisuuslaki](#) kieltävät sukupuoli- ja sukupuolien, sukupuoli-identiteettiin, sukupuolen ilmaisuun tai seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän.

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin liittyviä ihmisoikeusongelmia urheilussa

- Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen ei saada sitoutettua kaikkia urheilujärjestössä toimivia, eikä koulutusta ja tietoa ole tarpeeksi. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmissa sateenkaari-ihmiset on usein huomioitu vain osittain tai ei ollenkaan. Sateenkaari-ihmiset ovat urheilussa pääosin niin sanotusti kaapissa syrjinnän ja epäasiallisen kohtelun pelon vuoksi.
- Urheilussa vallitsee rajoittava binäärinen sukupuolikäsitys, jonka mukaan sukupuolia on kaksi: mies ja nainen. Transihmiset ja intersukupuoliset eivät aina pääse urheilemaan oman sukupuolensa mukaisiin ryhmiin ja sarjoihin. Sukupuolivähemmistöön kuuluva ei tiedä, mihin sarjaan osallistua urheilutapahtumissa.
- Sukupuolitetut asu- ja varustesäännöt rajoittavat sukupuolivähemmistöjen osallistumista.
- Urheilutilojen fyysiset rakenteet kuten 'miehiin' ja 'naisiin' jaotellut wc:t, pukuhuoneet ja peseytymistilat voivat estää turvallisen osallistumisen. Sateenkaari-ihmiset eivät löydä tietoa liikuntapaikoista, -tiloista ja -palveluista, joissa heidät on huomioitu.
- Urheilujärjestöt, valmentajat tai urheilijat viestivät sateenkaariurheilijoista ajoittain tavoilla, jotka voivat vahvistaa stereotypioita ja ennakkoluuloja. Tahalliset tai tahattomat epäasialliset kommentit voivat estää osallistumista.
- Erityisesti poikien sarjoissa seksuaalivähemmistöihin kuuluvat joutuvat muiden urheilijoiden tai valmentajan syrjinnän kohteeksi.
- Transihmisten ja intersukupuolisten urheilijoiden asemasta puhutaan kuulematta heitä itseään tai heitä edustavia järjestöjä.

Cheerleadingissa kaikki lapset ja nuoret voivat harrastaa sukupuolesta riippumatta samassa joukkueessa. Valtaosa lajin harrastajista urheilee parhaillaan joukkueessa, joka on avoin kaikille sukupuolille. Tällä hetkellä kaikki muut joukkueet, paitsi all girl level 5-6 joukkueet ovat sekajoukkueita, eli avoimia kaikille sukupuolille. Level 5-6 kilpailee SM-tasolla sekä kansainvälisissä kilpailuissa.

2.1 LIITON LINJAUS

Edistämme Cheerleadingliitossa toimia sukupuolen moninaisuuden huomioimiseksi lajin kilpailutoiminnassa, etenkin SM-tasolla urheillessa. Toimenpiteet moninaisuuden edistämiseksi, muun muassa transurheilijoiden oikeuksien osalta, on tavoitteena ottaa käyttöön kilpailukaudella 24-25.

KONKREETTISET TOIMENPITEET

- Sukupuolen moninaisuus nostetaan esiin ohjaaja- ja valmentajakoulutusten sisällöissä.
- Seuroja tuetaan huomioimaan sukupuolen moninaisuus toiminnassaan.
- Kannustetaan urheilujärjestöjä, seuroja ja muita toimijoita jakamaan hyviä käytäntöjä ja oppimaan toisiltaan.
- Liitto laatii kansalliset säännöt ja kriteerit, joiden perusteella määritellään ja myönnetään sukupuolisarjojen osallistumisoikeudet.
- Varmistetaan, että säännöt eivät syrji urheilijoita, jotka ovat käyneet läpi sukupuolen korjausprosessin.
- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten lajiliittojen kanssa, jotta saadaan laajempi perspektiivi ja mahdollisia malleja eri maiden käytännöistä.
- Liiton tapahtumissa ja kilpailuissa huomioidaan sukupuolisensitiivisyys ja tarjotaan sukupuolineutraaleja pukuhuoneita ja peseytymistiloja.

Sukupuolen moninaisuuden teemavuosi on 2024.

3. LASTEN OIKEUDET

Lapsia ovat kaikki alle 18-vuotiaat. Suomen lainsäädäntö ja YK:n lapsen oikeuksien sopimus määrittävät, että lapset ovat ikänsä vuoksi erityisen haavoittuvassa asemassa ja tarvitsevat erityistä suojaa. Lapsen oikeuksien sopimuksen neljä yleisperiaatetta ovat syrjimättömyys, lapsen etu, oikeus elämään ja kehittymiseen sekä lapsen näkemysten kunnioittaminen. Myös urheilun vastuutahojen ja urheilevien lasten vanhempien on turvattava lapsen oikeudet.

Lapsen oikeuksiin liittyviä ihmisoikeusongelmia urheilussa

- Lapsen oikeuksia ei tunnusteta tai huomioida urheilussa riittävästi. Oikeutta lepoon ja vapaa-aikaan ei aina kunnioiteta. Levolle ei ole riittävästi aikaa tai urheilu on liian rasittavaa. Esimerkki: Urheiluharrastuksen kilpatavoitteet ajavat lapsen edun edelle. Joissain lajeissa lapset joutuvat liian nuorena kilpailemaan aikuisten sarjassa.
- Valmentajat tai vanhemmat saattavat sivuuttaa lapsen näkemyksen häntä koskeissa asioissa. Esimerkki: Lapsi jatkaa harrastusta, koska kokee painostusta.
- Lapsen itsemääräämisoikeutta ja oikeutta henkiseen ja fyysiseen koskemattomuuteen ei aina kunnioiteta. Esimerkki: Valmentajat kommentoivat suoraan tai vihjaillen lasten ulkonäköä tai syömistä. Yksikin kommentti auktoriteettiasemassa olevalta aikuiselta voi laukaista syömishäiriön.
- SUEKin vuoden 2020 tutkimuksen mukaan lapsiin kohdistuu urheilun parissa seksuaalista häirintää, rikoksen tunnusmerkistön täyttävää seksuaalista ahdistelua sekä fyysistä tai henkistä väkivaltaa. Kynnys rikosilmoituksen tekemiseen on korkealla. Urheilun vastuutahot eivät aina tunne lainsäädäntöä riittävästi.
-
- Epäasialliset valmennusmenetelmät tai muu alaikäisiin urheilijoihin ja tuomareihin kohdistuva asiaton kohtelu voivat loukata lapsen oikeuksia tai jopa vahingoittaa lasta. Tällainen kohtelu voi jättää syvät haavat sekä vaikuttaa onnistumiseen ja intoon harrastaa. Esimerkki: Lapsen suoritusta arvioidaan tarpeettomasti ryhmän edessä tai lasta nöyryytetään.
- Lapsiin kohdistuu urheiluharrastuksissa rasismia ja syrjintää alkuperän, seksuaaliseen suuntautumisen tai sukupuoli-identiteetin, vammaisuuden tai muun tekijän perusteella. Syrjintä ja häirintä kohdistuvat alaikäisten urheilijoiden lisäksi mm. alaikäisiin tuomareihin. Lapsena koettu syrjintä ja rasismi voi vaikuttaa kauaskantoisesti ja vakavasti muun muassa mielenterveyteen.
-
- Vammaisten lasten mahdollisuus osallistua haluamiinsa urheilun muotoihin ei aina toteudu. Esimerkki: Vammaisen lapsen ei anneta osallistua kaikille tarkoitettuun ryhmään tai hänelle ei järjestetä osallistumiseen tarvittavaa tukea.
-
- Perheen sosioekonominen asema vaikuttaa huomattavasti lasten mahdollisuuksiin urheilla. Vastuu riittävän toimeentulon turvaamisesta kuuluu valtiolle, mutta lapsiperheköyhyyden seuraukset näkyvät urheilussa. Esimerkki: Perheen taloudellinen tilanne estää lapsen harrastamisen seurassa tai esimerkiksi osallistumisen leireihin.
-

3.1. LIITON LINJAUS

Suomen Cheerleadingliitto on sitoutunut Olympiakomitean haasteeseen tarkastella lasten urheilun rakenteita. Kyseessä on urheiluyhteisön yhteinen ponnistus, jolla haluamme tarjota lapsille kestävämmän polun niin liikunnalliseen elämäntapaan kuin kilpaurheiluunkin, ja samalla tuottaa elinvoimaa koko Suomeen. Meidän on nyt

tarkasteltava ja tarvittaessa muutettava lasten urheilun käytänteitä lapsen näkökulmasta. Lasten urheiluun vaikuttaviksi keskeisiksi toiminnan osa-alueiksi on määritelty mm. kilpailujärjestelmä, harjoitustapahtumat, valmennus- ja koulutusjärjestelmä sekä harrastamisen kustannukset.

KONKREETTISET TOIMENPITEET

- Laaditaan ja toimeenpannaan eettiset ohjeistukset, jotka ohjaavat valmentajien ja muiden aikuisten toimintaa lasten urheilussa.
- Korostetaan lajikulttuurissa urheilun iloa ja leikkiä, eikä keskitytä liikaa kilpailullisuuteen ja suorituspaineeisiin.
-
- Kuunnellaan lasten mielipiteitä ja otetaan heidät mukaan heitä koskevaan päätöksentekoon esimerkiksi kyselyillä kilpailutapahtumissa ja sosiaalisessa mediassa ikäraajat huomioiden
- Varmistetaan, että lasten osallistuminen urheiluun on tasapainossa muiden elämänalueiden, kuten koulutuksen ja perheen kanssa.
-
- Opetetaan lapsille heidän oikeuksistaan urheilussa ja kannustetaan heitä puhumaan, jos he kokevat epäoikeudenmukaisuutta.
-
- Ylläpidetään luotettavaa ja anonyymia ilmoituskanavaa, jolla lapset ja heidän vanhempansa voivat raportoida epäasiallisesta käytöksestä.

Lasten oikeuksien teemavuosi on 2025.

4. ERITYISRYHMIEN TASA-ARVO

Valtion liikuntaneuvoston erityisliikunnan jaosto määrittelee erityisliikunnan seuraavasti: *”Erityisliikunta on tarkoitettu henkilöille, joiden on vaikea osallistua yleisesti tarjolla olevaan liikuntaan vamman, sairauden, muun toimintakyvyn heikentymisen tai sosiaalisen tilanteensa vuoksi.”* On arvioitu, että yli miljoona suomalaista kuuluu liikunnan erityisryhmiin korkean iän, vamman tai sairauden vuoksi.

Suomen Cheerleadingliiton jäsenseurat ovat viime vuosien aikana alkaneet perustaa erityisryhmiä seuraansa omien resurssiensa mukaan. Vuonna 2023 kahdeksan jäsenseuraa tarjoaa lajitoimintaa erityisryhmille. Kiinnostus toimintaa kohti on selkeästi kasvanut. Tukeakseen tätä kasvua, Suomen Cheerleadingliitto liittyi Suomen Paralympiakomitean jäseneksi vuonna 2024.

Lajin isäntämaassa, Yhdysvalloissa, luotiin vuonna 2008 ensimmäinen inklusiivinen high-school cheerleadingjoukkue, jossa oli mukana erityisryhmiin kuuluvia oppilaita. Innostus vastaaviin joukkueisiin levisi maanlaajuisesti, jolloin perustettiin yhdistys nimeltä *”The Sparkle Effect”* auttamaan cheerleading-erityisryhmien perustamisessa. Vuodesta 2017 alkaen ICU:n järjestämissä maailmanmestaruuskilpailuissa on ollut kilpailusarjoja soveltavalle cheerleadingille. Kansallisella tasolla soveltavaa cheerleadingin kilpailusarjaan ei vielä ole ollut osallistujia, vaikka se olisi soveltavan cheerleadingin kilpasarjassa mahdollista. Tällä hetkellä joukkueet esiintyvät useimmiten seurojen näytöksissä, mutta tavoitteena on, että soveltavaa cheerleadingia nähtäisiin tulevina vuosina myös kilpailutapahtumissa.

4.1. LIITON LINJAUS

Suomen Cheerleadingliitossa erityisryhmien osallisuudesta on linjattu kahdessa eri kohderyhmässä: lajin erityisryhmien toiminnassa sekä liitto ja seurat erityisryhmien työllistäjänä. Lisäksi yleisesti liiton toiminnassa kaikki liiton tapahtumat toteutetaan esteettömyysnäkökulmat huomioiden.

Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa työnantajia edistämään yhdenvertaisuutta työpaikalla. Samainen laki edellyttää, että työnantajan on tehtävä asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset vammaisten ihmisten yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi. Liitto pyrkii mahdollistamaan erityistarpeita omaavien henkilöiden palkkaamisen tarjoamalla mahdollistavat olosuhteet ja puitteet. Lisäksi liitto kannustaa omalla esimerkillään myös jäsenseuroja toimimaan vastaavalla tavalla.

Vuonna 2024 Suomen Cheerleadingliitto on vahvistanut yhteistyötään Voimisteluliiton sekä taitoluisteluliiton kanssa yhteisen valmentajaverkoston kautta vahvistaakseen

soveltavan cheerleadingin asemaa.

KONKREETTISET TOIMENPITEET

- Strategiakauden 2024-2028 aikana selkeytetään erityisryhmiin liittyvä käytössä oleva terminologia cheerleadingissä.
- Kaikki liiton tapahtumat (koulutukset, kilpailut, kokoukset ja leirit) järjestetään paikoissa, joihin on esteetön kulku.
- Edistetään inklusiivisia urheilutapahtumia, joissa kaikilla on mahdollisuus osallistua ja kilpailla yhdessä.
- Liitto tukee seuroja erityisryhmien perustamisessa seuraavin toimenpitein:
 - järjestetään erityisryhmien ohjaajakoulutuksia
 - liiton verkkosivuilla tiedotetaan erityisryhmien toiminnasta
- Liiton toimiston sijainti pidetään sellaisena, että olosuhteet mahdollistavat erityistarpeita omaavan henkilön palkkaamisen
- Rakennetaan ja tuetaan verkostoja ja yhteisöjä, jotka edistävät erityisryhmien osallistumista urheiluun.
- Järjestetään kampanjoita, jotka lisäävät yleistä tietoisuutta erityisryhmien tarpeista ja oikeuksista urheilussa.

Erityisryhmien tasa-arvon teemavuosi on 2026.

5. MONIKULTTUURISUUDEN EDISTÄMINEN

Liikunnalla on tärkeä rooli maahanmuuttajien kotouttamisessa ja integroinnissa osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Liikuntaa järjestävien organisaatioiden on tärkeää varmistaa, että muista kuin suomalaisista taustoista tulevilla henkilöillä on yhdenvertainen mahdollisuus harrastaa ja toimia liikuntaa järjestävässä organisaatiossa. Yleensä tämä tarkoittaa erilaisen kulttuuritaustan huomioon ottamista. Seuraa ei kuitenkaan tule muuttaa maahanmuuttajille sopivaksi, vaan on tärkeää, että kaikille toimijoille ja osallistujille on selvää mikä seuratoiminnassa on tärkeintä ja että maahanmuuttajiin suhtaudutaan kuten muihinkin harrastajiin, jokaisen omaa vakaumusta kunnioittaen.

5.1. LIITON LINJAUS

Suomen Cheerleadingliitossa on linjattu monikulttuurisuuden edistämisestä liiton koulutustoiminnassa ja viestinnässä. Lisäksi liitto pyrkii mahdollisuuksien mukaan tukemaan eri taustoista tulevien henkilöiden työllistymistä liitossa ja samalla esimerkillään kannustaa omia jäsenseuroja vastaavaan toimintaan.

Liitto jakaa aktiivisesti liiton jäsenseurojen saataville koulutusmateriaalia ja tietoa monikulttuurisuuden tukemisesta jäsenseuroissa. Viestinnän osalta liiton verkkosivujen perusmateriaali on saatavilla vuodesta 2024 lähtien ruotsin ja englannin kielillä siltä osin, kun se on oleellista esimerkiksi harrastuksen aloittamisen kannalta.

KONKREETTISET TOIMENPITEET

- Tarjotaan koulutusta / tukimateriaalia kulttuurienvälisestä viestinnästä, monikulttuurisuuden ymmärtämisestä ja sen arvostamisesta.
- Järjestetään kampanjoita, jotka edistävät monikulttuurisuuden arvostusta ja ymmärrystä urheiluyhteisössä.
- Varmistetaan, että urheilutilat ja -palvelut ovat kulttuurisensitiivisiä ja huomioivat eri kulttuurien tarpeet.
- Tarjotaan monikulttuurisuuden huomioivia ruokavaihtoehtoja urheilutapahtumissa ja -tilaisuuksissa.
- Tehdään yhteistyötä monikulttuuristen järjestöjen, koulujen ja yhteisöjen kanssa monikulttuurisuuden edistämiseksi urheilussa.
- Huomioidaan liiton verkkosivujen kieliverisioissa luettavissa ruotsin ja englannin kielillä vuodesta 2024 lähtien niin, että se tukee esimerkiksi harrastamisen aloittamista.
- Vakuutuksellisten lisenssien tuoteseloste on saatavilla englanninkielisenä
- Active Cheer materiaali on osittain saatavilla ruotsin ja englannin kielisenä.
- Keskustelemme avoimesti eri ryhmien (esim. maahanmuuttajat) osallistumismahdollisuuksista lajiin.

Monikulttuurisuuden tasa-arvon teemavuosi on 2027.

6. IKÄRYHMIEN VÄLINEN TASA-ARVO

Sosiaali- ja terveysministeriö on julkaissut vuonna 2013 valtakunnalliset linjaukset terveyttä ja hyvinvointia edistävään liikuntaan 2020. Yksi linjauksista on liikunnan lisääminen elämäntilanteissa. Liikuntaseuroissa harrastajat ovat pääsääntöisesti lapsia ja nuoria. Kansallisen liikuntatutkimuksen (2010) mukaan aikuisväestön selvä enemmistö toteuttaa liikuntaharrastuksensa pääosin omatoimisesti. Saman tutkimuksen mukaan, aikuisista 19 % harrastaa liikuntaseuroissa tai muissa liikuntajärjestöissä.

Cheerleading on verrattain nuori laji. Laji rantautui Suomeen 1980-luvun alussa ja ensimmäiset aktiiviset cheerleadingseurat tai -jaostot aloittivat toimintansa 1980-luvun puolessa välissä. Nuori laji on vetänyt puoleensa nuoria seuratoimijoita ja nuoria harrastajia. Lajiliiton lisenssikauden 2023-2024 lisenssiraportin mukaan lajiin lisenssin ostaneet henkilöt jakautuivat prosentuaalisesti seuraaviin ikäryhmiin:

	naiset	miehet	yhteensä	%-osuus
alle 12-vuotiaat	6895	13	6908	59 %
12-18-vuotiaat	2657	23	2680	23 %
19-34 vuotiaat	1196	70	1266	11 %
35-64 vuotiaat	736	60	796	7 %
			11650	

Lisenssitilaston valossa cheerleadingin harrastaminen ei jakaudu tasaisesti elämäntilanteen eri vaiheille. Valtaosa lajiin lisenssin ostaneista on alle 12-vuotiaita.

6.1. LIITON LINJAUS

Ikäryhmien välistä tasa-arvoa edistetään strategiakauden 2024–2028 yhdellä neljästä painopisteestä: harrasteliikunta on vahva osa cheerleadingin lajikulttuuria. Tavoitteena on, että harrastecheerleading on laadukasta ja arvostettua ja että yhä useampi liikkuu cheerleadingin parissa. Liiton toiminnassa on tärkeää, että eri ikäisten ääni kuuluu päätöksenteossa ja tavoitteena on mahdollistaa eri ikäryhmien kuuleminen ja keskustelut eri ryhmien osallistumismahdollisuuksista lajiin monipuolisesti sekä liikkujina ja harrastajina että muissa rooleissa.

KONKREETTISET TOIMENPITEET

- Liitto järjestää koulutustoimintaa aikuisten ryhmien ohjaajille.
- Cheerleading on mukana iltapäiväkerhoissa, koulutoiminnassa, kansalaisopistoissa
- Yhä useammasta seurasta löytyy harrastejoukkue jokaiselle ikätasolle
- Kehitetään uusia matalan kynnyksen toiminnan konsepteja, joita seurat voivat hyödyntää eri ikäryhmien liikuttamiseksi
- Jalkautetaan harrasteliikunnan konsepteja seuroihin ja seurojen kanssa

Ikäryhmien tasa-arvon teemavuosi on 2028.

7. SYRJINTÄ

Syrjintä voidaan määrittää ihmisen eriarvoiseksi kohteluksi sillä perusteella, että he kuuluvat tiettyyn ryhmään, kuten esimerkiksi seksuaalivähemmistöön kuulumisen tai ihonvärin perusteella. Syrjintää voi olla monenlaista. Syrjintää voi olla yksittäinen teko tai se voi pohjautua epäoikeudenmukaisuutta tuottaviin käytänteisiin tai sääntöihin. Syrjintä voi olla myös välillistä. Välillinen syrjintä pohjautuu näennäisen neutraaliin kohteluun tai käytäntöön, joka johtaa syrjiviin lopputuloksiin.

Häirinnällä tarkoitetaan henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista tai tosiasiallista loukkaamista, johon sisältyy uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiirin.

7.1. SYRJINTÄÄN PUUTTUMINEN

Suomen Cheerleadingliitto ei hyväksy liitossa tai sen jäsenseuroissa millään muotoa tapahtuvaa syrjintää tai häirintää. Jokaisen syrjintää tai häirintää havaitsevan henkilön velvollisuus on puuttua havaittuun toimintaan. Kaikkiin ilmoituksiin ja epäilyksiin liittyen syrjintään tai häirintään, tehtiin ne jäsenseuroissa tai liittotoiminnassa, tulee suhtautua vakavasti.

7.2. SYRJINTÄ- JA HÄIRINTÄTILANTEIDEN RATKAISEMINEN

Syrjintään tai häirintään liittyvät epäilykset tai ilmoitukset otetaan aina vakavasti ja niiden ratkaisemiseksi toimitaan välittömästi. Ensisijaisesti asia pyritään ratkaisemaan osapuolten kesken jokaista osapuolta kuunnellen. Asia otetaan esille syrjintään tai häirintään mahdollisesti syyllistyneen henkilön kanssa. Mikäli tilanne ei ratkea osapuolten välisin keskusteluin, alta löytyy toimintamalli eri SCL:n toimijaryhmille ja jäsenseuroille.

Jokaisella henkilöllä on oikeus puolustaa yhdenvertaista toimintatapaa. Henkilöön, joka ryhtyy tai osallistuu toimiin yhdenvertaisuuden turvaamiseksi, ei saa missään muodossa kohdistaa kielteisiä seurauksia.

Liiton työntekijät

Mikäli liiton työntekijä kokee tullessa syrjityksi tai häirityksi omien työkaveriensa, liittohallituksen jäsenen tai valiokunnan jäsenen taholta, tulee hänen olla välittömästi yhteydessä omaan esihenkilöönsä (toiminnanjohtaja hallituksen puheenjohtajaan ja liiton muut toimihenkilöt toiminnanjohtajaan). Mikäli liiton toiminnanjohtaja kokee tullessa syrjityksi tai häirityksi oman esihenkilönsä taholta, tulee hänen olla välittömästi yhteydessä hallituksen varapuheenjohtajaan, joka informoi asiasta tarvittaessa muuta hallitusta. Mikäli liiton muut työntekijät kokevat syrjintää tai häirintää oman esihenkilönsä taholta, tulee heidän olla välittömästi yhteydessä liiton hallituksen puheenjohtajaan.

Vastuullisten henkilöiden tulee käsitellä asia ja viedä sitä tarvittaessa eteenpäin. Vastuullinen henkilö voi informoida asiasta myös SCL:n työterveyspalveluiden tarjoajaa (Mehiläinen Oy) ja pyytää sieltä tarvittavaa apua. Työsuojelu-verkkosivustolta löytyy lisätietoa asioista, jotka eivät ole kiellettyä työsyRJintää (<http://www.tyosuojelu.fi/tyosuuhde/yhdenvertaisuus/syrjinta>).

Vastuullisten henkilöiden tulee tutustua edellä mainittuun listaukseen toimenpiteitä harkittaessa.

Työyhteisöön liittyvän syrjintäepäilyn voi viedä eteenpäin myös työpaikan

luottamushenkilölle, työsuojeluvaltuutetulle tai työsuojeluviranomaiselle.

Liittohallitus

Mikäli liittohallituksen jäsen kokee tullessa syrjityksi tai häirityksi toisen liittohallituksen jäsenen, liiton toimihenkilön tai valiokunnan jäsenen taholta, tulee hänen välittömästi olla yhteydessä liittohallituksen puheenjohtajaan. Mikäli liittohallituksen jäsen kokee tullessa syrjityksi tai häirityksi liittohallituksen puheenjohtajan taholta, tulee hänen välittömästi olla yhteydessä liittohallituksen varapuheenjohtajaan, joka informoi asiasta tarvittaessa muuta hallitusta.

Vastuullisten henkilöiden tulee käsitellä asia ja viedä sitä tarvittaessa eteenpäin.

Valiokunnat

Mikäli liiton jonkin valiokunnan jäsen kokee tuleensa syrjityksi tai häirityksi toisen valiokunnan jäsenen, liiton toimihenkilön tai liittohallituksen jäsenen taholta, tulee hänen välittömästi olla yhteydessä asiasta oman valiokuntansa puheenjohtajaan. Mikäli valiokunnan jäsen kokee tullessa syrjityksi tai häirityksi oman valiokuntansa puheenjohtajan taholta, tulee hänen välittömästi olla yhteydessä joko liittohallituksen puheenjohtajaan tai omassa valiokunnassa toimivaan hallituksen jäsenen.

Vastuullisten henkilöiden tulee käsitellä asia ja viedä sitä tarvittaessa eteenpäin.

Jäsenseuroissa ilmenevät syrjintä tai häirintätapaukset

Jäsenseuroissa ilmenneissä syrjintä tai häirintätapauksissa voidaan lähtökohtaisesti toimia samoin kuin edellä mainituissa liiton työyhteisöä ja toimijoita koskevissa ohjeistuksissa, silloin kuin kyseessä on seuran työntekijät tai seuran toimijat.

Jäsenseuroja kannustetaan selvittämään ilmenevät syrjintä tai häirintätapaukset lähtökohtaisesti seuran sisällä. Mikäli jäsenseura kokee tarvitsevansa asian selvittämiseen asiantuntija-apua, voi jäsenseura olla yhteydessä liiton toiminnanjohtajaan konsultaatioavun saamiseksi.

Ohjaajan ja valmentajan rooli on äärettömän tärkeä kiusaamisen ehkäisemissä. Usein kiusaamisen kielto on mainittu seuran/jaoston tai joukkueen pelisäännöissä. Tämä ei kuitenkaan välttämättä riitä. On tärkeää luoda joukkueen/ryhmän sisällä normi siitä, että kiusaamisesta tulee kertoa. Tällaisen normin luomisessa auttaa ohjaajien/valmentajien johdonmukainen toiminta, jossa kaikkiin kiusaamistilanteisiin reagoidaan ja osoitetaan, ettei niitä hyväksytä.

8. TOIMEENPANO JA TIEDOTTAMINEN

Suomen Cheerleadingliiton yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu käynnissä olevan strategiakauden (2024–2028) ajalle. Tässä suunnitelmassa kirjatut toimenpiteet tulee olla toteutettuna vuoden 2028 loppuun mennessä. Vuosittaiset painopistealueet ja niihin liittyvät toimenpiteet kirjataan SCL:n toimintasuunnitelmaan. Vuosittaiseen toimintasuunnitelmaan kirjatuille toimenpiteille allokoidaan resurssit saman vuoden talousarvioon. Yhdenvertaisuussuunnitelman toimeenpanon edistymisestä tiedotetaan jäsenistöä vuosittain toimintakertomuksen yhteydessä.

9. SEURANTA

Päävastuu toimenpiteiden toteutumisen seurannasta on liittohallituksella. Toimihenkilöistä yhdenvertaisuusasioista vastaa liiton toiminnanjohtaja.

SCL:n toimihenkilöt toiminnanjohtajan johdolla arvioivat suunnitelman toteutumista kevätkaudella vuosittain. Arvio esitellään liittohallitukselle ennen seuraavan vuoden toimintasuunnitelman laatimista ja arvio toimii yhdenvertaisuustoimenpiteiden suunnittelun pohjana.

10. SUUNNITELMAN PÄIVITTÄMINEN JA UUSIEN TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN

Yhdenvertaisuussuunnitelmaa päivitetään vuosittain tarvittaessa. Suunnitelman päivityksestä vastaa liiton toiminnanjohtaja. Kokonaisvaltainen päivitys yhdenvertaisuussuunnitelmaan tehdään liiton voimassaolevan strategiakauden päättyessä vuonna 2028. Tällöin suunnitelmaan asetetaan myös uudet tavoitteet.

LÄHTEET

[Urheilu on rikki, jos seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt eivät voi urheilla omana itsenään - Älä riko urheilua \(alarikourheilua.fi\)](#)

[Transtaustaiset urheilijat - Suek](#)

[Urheilu on rikki, jos lapsen oikeuksia ei turvata - Älä riko urheilua \(alarikourheilua.fi\)](#)

[36 lajiliiton ja Olympiakomitean vetoamus: Lasten urheiluun yhteinen suunnanmuutos! | Olympiakomitea](#)

Erilaisten oppijoiden liitto (2007) Erilaisen oppijan käsikirja s. 382- 386.

Kallonen, K. (2005) Go, Fight, Win. Suomalaisen cheerleadingin matka harrastuksesta huippu-urheiluksi. Gummerus kirjapaino, Jyväskylä.

Koivumäki, K. (2014) Yleistä erityisliikunnasta. Valtion liikuntaneuvosto.
http://www.liikuntaneuvosto.fi/valtioneuvosto/jaostot/vanhat_jaostot/erityisryhmien_liikunnan_jaosto/yleista_erityisliikunnasta

Maijala, H-M. ja Fagerlund, E. (2012) Monikulttuurisen liikunnan hyviä käytäntöjä Suomessa ja Norjassa. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 258. LIKES-tutkimuskeskus, Jyväskylä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (2017) Jokaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuus mieleiseen harrastamiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:19.
<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80110/okm19.pdf>

Opetus- ja kulttuuriministeriö (2016) Yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa – painopisteenä harrastamisen hinta. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:19.
<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75186/okm19.pdf>

Sosiaali- ja terveysministeriö (2013) Muutosta liikkeellä! Valtakunnalliset yhteiset linjaukset terveyttä ja hyvinvointia edistävään liikuntaan 2020. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2013:10.

The Sparkle Effect, Inc. (2015) Our Story. <http://www.thesparkleeffect.org/#!/about1/c11rn>

Työ- ja elinkeinoministeriö (2015) Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo työelämässä.
https://www.tem.fi/tyo/tyolainsaadanto/yhdenvertaisuus_ja_tasa-arvo_tyolamassa

Valtakunnallinen liikunta ja urheiluorganisaatio ry, Valo (2015) Syrjintään puuttuminen.
<http://www.sport.fi/en/arvot-ja-vastuullisuus/yhdenvertainen-urheilu/syrjintaan-puuttuminen>

Vaskisalmi, T. Kamppailijaa ei kiusata. Opas kamppailulajien ohjaajille.
http://www.judoliitto.fi/site/assets/files/5820/kamppailijaeikiusaa_opas_painoon_final.pdf

